

Cap. XVI. Rubrica de obligationibus debiti
et solucionibus.

Quicumque in iudicio petierit aliquam rem mobilem alicui,
et carta nec testes fuerint per que possit probari pe-
titio, fides cum sacramento detur responsori. ¶ Et si aliquis 5
civis Tergesti pecuniam alicui mutuaverit a media marcha
superius, et de dicto mutuo non appareret instrumentum vel
preceptum, fides detur responsori. ¶ Et si plures erunt obli-
gati in aliquo instrumento in solidum, qui debitores vel he-
redes essent vivi, creditor agere debeat primo contra ipsos 10
quam contra aliquem possessorem bonorum que fuerint ipso-
rum debitorum vel alicuius ipsorum; et si aliquis ex pluribus
debitoribus obligatis in aliquo instrumento vel precepto con-
victus fuerit de debito contento [in] instrumento per credi-
torem, regressum habere possit contra quemlibet consocium 15
obligatum in dicto instrumento, et ipsi conrei obligati cum
ipso in tali instrumento solvere teneantur eidem sic convicto,
dum solverit debitum, pro rata sibi contingenti de dicto debito.
¶ Salvo quod, si appareret quis principalis debitor qui pro-
misisset istos relevare inde[m]pnes, tunc si aliquis ex fidei- 20
iussoribus fuisset convictus de debito, regressum habere de-
beat primo contra principalem et se inde[m]pnem facere con-
servari, et si principalis non esset solvendo, tunc conrei obli-
gati in eodem instrumento teneantur et constringantur quilibet
201 B pro rata debiti ad satisfaciendum // tali fideiussori convicto 25
qui solvit. ¶ Et si qua persona pecierit ab aliquo aliquam
quantitatem pecunie vel rem mobilem tenore alicuius instru-
menti, et debitor in iudicio produxerit instrumentum debiti
incisum vel preceptum, asserens se debitum solvisse, tunc
per dominium Tergesti accipiatur sacramentum a tali pro- 30
ducente si solverit debitum, et si iuraverit se solvisse, petens
excludatur a iure et ipse de dicto debito sit absolutus. ¶ Et
si aliquis obligatus instrumento vel precepto alicui dare de-
bere[t] aliquos denarios et persona obligata solveret debitum,
instrumenta sive precepta soluta per debitorem remanere 35
debent penes eum, et ipsa instrumenta sive precepta sic